

หลวงตามหาบัวเป็นพระอรหันต์จริงหรือ?

คำถาม-คำตอบทางพระพุทธศาสนา

ประจำเดือนมีนาคม 2552

ดร.ปฐมพงษ์ โพธิ์ประสิทธิ์นันท์

<http://www.bodhinanda.com>

คำถาม 1: อาตมาเรียนถามมาทางอีเมลแล้วหนหนึ่งแล้วตั้งแต่เดือนกรกฎาคมพ.ศ. 2551 แต่อาจารย์ยังไม่เคยตอบเลยส่งอีเมลมาอีกครึ่งหนึ่ง กล่าวคือมีกลุ่มพระสงฆ์และฆราวาสหลายคน บางคนเป็นปัญญาชนปากจัดเช่น... วิจารย์หลวงปู่มหาบัว ญาณสมฺปนฺโนว่าอวดอุตริมนุสสรรม ต้องอาบัติปาราชิกเพราะท่านประกาศชัดเจนว่าได้ต่อสู้กับกิเลสแล้วในที่สุดก็เอาชนะได้เท่ากับว่าท่านประกาศตนเป็นพระอรหันต์ อาตมาอยากเรียนถามอาจารย์ในฐานะผู้รู้และอยากให้ตอบตรงๆ ว่าหลวงปู่มหาบัวเป็นพระอรหันต์หรือไม่? (พระฐิติวิฑูโร/กรุงเทพมหานคร)

คำตอบ: ผมได้รับอีเมลท่านนานแล้วดังที่ท่านว่าครับ แต่ผมไม่ได้ตอบ ความจริง ผมเลี้ยงจะตอบนะครับ ถึงท่านจะให้ผมตอบตรงๆ ไม่อ้อมค้อม ผมก็คงตอบได้ไม่ชัดเจนครับเพราะไม่รู้จริง บรรดาคำถามที่มีคนถามนั้น พระพุทธศาสนาอธิบายวิธีตอบคำถามไว้ 4 อย่าง ตามลักษณะที่พระพุทธเจ้าทรงเคยตอบ (ที.ปา.11/255/241)คือ 1. **เอกังสพยากรณ์** ตอบคำถามแบบฟันธง กล่าวคือยืนยันชัดเจน 2. **ปฏิปุจฉาพยากรณ์** ตอบแบบย้อนถามคนถามอีกทีหมายความว่าชักไชร้ไล่ไปมาจนคนถามตอบคำถามตัวเอง 3. **วิภังชพยากรณ์** ตอบแบบแยกแยะ เพราะคำถามมีหลายแง่มุม 4. **ฐปนียะ** ไม่ตอบ

การอวดอุตริมนุสสรรมที่พระพุทธเจ้าทรงปรับอาบัติปาราชิกซึ่งเป็นต้นเรื่องให้พระองค์บัญญัติสิกขาบทนั้น พระที่ตำมุงลามลักการะหรือสะสมลามลักการะเป็นที่ตั้ง เช่นนี้จึงถือว่าต้องปาราชิก คำว่า 'อวด' ในภาษาพระนั้นคือกล่าวอ้างว่ามี ทั้งที่ในความเป็นจริงไม่มี พูดย่างๆ ก็คือต้มตุ๋นชาวบ้าน ต้นเรื่องมาจากเกิดกรณีพิพาทพิภักขภัย พระภิกษุไม่มีอาหารฉันเพราะชาวบ้านก็ไม่ค่อยมีกิน ในที่สุดก็มาตกลงกันว่าจะยกย่องสรรเสริญกันเพื่อต้มตุ๋นชาวบ้าน พอชาวบ้านเลื่อมใสก็หาอาหารมาถวายพระกันเอิกเกริก แต่ถ้ามรรลุจริงแล้วมาเปิดเผยแก่ชาวบ้านที่มีใช้ภิกษุหรือภิกษุณีในลักษณะอวด ก็เข้าข่ายต้องอาบัติปาจิตตีย์ เช่น พระปิลนโกลการทวาชะ เหาะไปรับบาตรไม้จันทร์ที่แขวนไว้บนปลายไม้ไม้เป็นต้น

ในฉวิโสธนสูตร พระไตรปิฎก เล่ม 14 (ม.อุปริ.14/165-168/122) พระพุทธเจ้าตรัสไว้ทำนองว่า 'ถ้ามีภิกษุรูปใดพยากรณ์หรือหัตตผลว่าชาติสิ้นแล้ว พรหมจรรย์อยู่จบแล้ว กิจที่ควรทำได้ทำแล้ว ฯลฯ พวกเขาอย่าเพ่งยินดี อย่าเพ่งคัดค้านภิกษุรูปนั้น แต่ควรถามว่าพระพุทธเจ้าเคยตรัสไว้ว่าผู้บรรลุหรือหัตตผลนั้นเห็นในอารมณ์ที่ตนเห็น ได้ยินในอารมณ์ที่ตนฟัง ทราบในอารมณ์ที่ตนทราบ รู้ชัดในอารมณ์ที่รู้ชัด นี่แหละคือโหวตที่พระพุทธเจ้าผู้ทรงรู้ ทรงเห็นเป็น

พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ชอบ จิตของท่านรู้อยู่ เห็นอยู่เป็นอย่างไรเล่าจึงพ้นจากอาสวะ? ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้สิ้นอาสวะแล้ว อยู่จบพรหมจรรย์แล้ว ทำกิจที่ควรทำเสร็จแล้ว ปลงภาระได้แล้ว...เพราะรู้ชอบจึงนับว่ามีธรรมอันสมควรจะพยากรณ์ได้ว่าจิตหลุดพ้นแล้ว' พระสูตรนี้ตรัสบอกชัดให้เพื่อนพรหมจารีด้วยกันช่วยกันตรวจสอบสวนเมื่อมีผู้กล่าวพยากรณ์ว่าบรรลुकุณวิเศษโดยไม่หวังลาภสักการะซึ่งตรงข้ามกับกรณีต้น

สำหรับชาวพุทธในปัจจุบัน เมื่อมีพระสงฆ์ใดอดดูตริขึ้นมาก็ต้องพยายามสังเกตหรือสอดดูพฤติกรรมว่าเป็นพระแท้หรือศีลาจารวัตรดีหรือไม่ โดยธรรมดาแล้ว ปุถุชนไม่บังอาจรู้ได้ว่าใครเป็นพระอรหันต์หรือไม่เป็น คนที่จะรู้ว่าใครเป็นพระโสดาบันต้องเป็นพระโสดาบันด้วยกันหรือคนที่ภูมิธรรมสูงกว่า ปุถุชนที่ยังมีกิเลสหนาไปเที่ยวตัดสินพระว่าใช่หรือไม่ใช่อาจจะเสี่ยงครับ ผมก็เห็นคนหลายคนสมัยนี้โดยเฉพาะนักเขียนวิจารณ์พระดีกันอย่างเสียๆ หายๆ บางทีก็จ้องใจเล่าประวัติบิดเบือนก็มี เช่น ประวัติหลวงพ่อบุญมา เดิมที่ท่านประสงค์จะปฏิบัติเป็นธรรมยุตแต่หลวงปู่มั่น ภูริทัตโตห้ามไว้ ขอให้พระมหานิกายตามเดิมจะได้แนะนำพระสงฆ์มหานิกายรุ่นหลังให้เป็นพระกรรมฐานตาม แต่บางคนก็โพลไปเขียนกลับกันว่าหลวงปู่มั่นขอให้ท่านหลวงพ่อบุญมาปฏิบัติเป็นพระธรรมยุตแต่หลวงพ่อบุญมาปฏิเสธ ดังนั้นเป็นต้น ผมเคยเอาเรื่องนี้ไปนั่งคุยกับท่านอาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ ท่านบอกว่ากรณีแก่งัดบิดเบือนเช่นนี้เข้าข่ายรู้แล้วจงใจ ซึ่งเป็นลักษณะคนมีนัยตมิจฉาทิฏฐิ ไปเถียงคนเหล่านี้ก็เสียเวลาเปล่าประโยชน์ เพราะบางที คนพวกนี้ก็รู้ธรรมวินัยดี เพียงแต่จิตใจอกโมหะครอบงำเท่านั้น ต้องให้ผลกรรมตามทันจึงจะสำนึก

ท่านเคยเตือนว่าคนกล่าวร้ายพระดี ไม่ว่าจะด้วยวาจาหรือด้วยข้อเขียน ในบั้นปลายชีวิตมักจะเป็นไป อย่างใดอย่างหนึ่ง กล่าวคือ 1.สติเสียหรือครองสติไม่อยู่ พุดง่าๆ ก็คือสติแตกเมื่อแก่ตัวลง 2.มีโรคหลายอย่างรุมเร้าสังขารจนหาความสงบไม่ได้ เพราะการเขียนหรือคำพระดีเป็นการเบียดเบียนท่าน ยิ่งเบียดเบียนพระสงฆ์ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ยิ่งจะลงเอยด้วยการทำให้สุขภาพตัวเองมีปัญหาในยามแก่ชรา นี่ท่านสอนผมจากข้อสังเกตส่วนตัวครับ ท่านยกตัวอย่างคนที่เจ็บป่วยเช่นนี้หลายกรณีซึ่งผมไม่อยากเอ่ยถึงมาก ยกตัวอย่างกรณีเดียวจากเรื่องราวที่ท่านเล่าให้ฟัง กระต่ายนายหนึ่งเป็นนักวิจารณ์พระหรือคำพระตัวงง ในบั้นปลายชีวิต สมาชิกในครอบครัวประหลาดใจมาก เพราะวันดีคืนดีเห็นแก่งัดเข้ามาแล้วยืนด่าด้นไม่อยู่หลังบ้านอย่างเอาเป็นเอาตาย พอถูกเมียถามว่าทำไมต้องไปยืนด่าด้นไม้? ฝ่ายสามีก็ตอบซึ่งขังด้วยความสะใจว่า 'มันมายืนขวางทางอยู่หลายวันแล้ว วันนี้ทนไม่ไหวต้องด่ามันหน่อย' คิดดูว่าชีวิตบั้นปลายแก้ต่อไปจะเป็นฉันท

อีกตัวอย่างหนึ่งเกิดขึ้นสมัยพุทธกาลคือนางจัญจนมาถิกานุกนิครนถ์ขอให้ช่วยกล่าวร้ายป้ายสีพระพุทธเจ้า เธอหาผ้าและท่อนไม้กลมมาพันให้ดูเหมือนท่อนแล้วไปใส่ร้ายพระพุทธเจ้าว่าพระพุทธเจ้าทรงร่วมอภิรมย์กับเธอทำให้เธอท้องป่องขึ้นมา ปรากฏว่าผ้าหลุด คนมองเห็นชัดเจนว่าอะไรเป็นอะไร จึงพากันขว้างก้อนหินท่อนไม้ใส่ อุดกระชากลากถูออกไปจากพระเชตวัน พอลับสายพระเนตรพระพุทธเจ้า แผ่นดินก็สูบนางลงสู่มหานรกอเวจี

ผมจึงสรุปเป็นหลักปฏิบัติไว้สำหรับตัวเองว่าถ้าไม่แน่ใจ ผมไม่วิจารณ์หรือหอกครับ เพราะหลวงปู่มหาบัว ญาณสมฺปนฺโนนั้นผมเคยไปวัดท่านที่วัดป่าบ้านตาด จ.อุดรธานี ตั้งแต่สมัยผมเป็นสามเณร ผมเห็นด้วยตาว่าท่านอยู่เรียบง่าย

ไม่ได้สะสมลาภสักการะ ศิษยานุศิษย์ในวัดก็อยู่แบบพระป่า ถืออุตุงควัตร ยกเว้นพระที่ผมมองเห็นชัดเจนว่าไม่น่าจะบรรลุธรรมอะไร โดยใช้วิธีสังเกตจากหลักพฤติกรรมศาสตร์ ผมจึงล้ำวิจารณ์ ผมเคยเป็นเณรอยู่ในวัดป่ากรรมฐานหลายแห่ง วัดหินหมากเป้ง วัดป่าอุดมสมพร วัดถ้ำกลองเพล ฯลฯ เคยไปเคยค้างอยู่หลายวัดมาแล้ว ในช่วงผมเป็นสามเณร ผมก็เคยล้างกระโถน ภูส้ม ล้างบาตร ชักจีวรให้พระที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบมาหลายรูป ผมจึงมองพระออกว่ารูปไหนดีไม่ดี จะเอาชื่อเสียงดูบหน้าปะจุมุมมาให้ผมสรรเสริญว่าเป็นพระดี ไม่ได้กินหรอกครับ